

جمهوری اسلامی ایران
سازمان بنادر و دریانوردی
معاونت امور بندری و اقتصادی

دستور العمل اجرایی
نحوه برخورد با کالاهای فاسد شده
در
مناطق بندری

فهرست

عنوان

فصل اول- کلیات و تعاریف

بخش اول: کلیات

بخش دوم: تعاریف

فصل دوم- نحوه برخورد با کالاهای فاسد شده

بخش اول : روش اجرایی انهدام کالاهای فاسد شده

بخش دوم: مقررات جاری

بخش سوم: نظارت

بخش چهارم: پیوست ها

فصل اول - کلیات و تعاریف

بخش اول: کلیات

ماده ۱- مطابق ماده ۲۱ قانون تشکیل و اداره مناطق ویژه اقتصادی و ماده ۲۰ آئین نامه اجرایی آن، موضوع چگونگی برخورد با کالاهای فاسد شده و معدومی تابع قوانین و مقررات جمهوری اسلامی ایران است لذا بر همین اساس به منظور ایجاد رویه واحد در کلیه مناطق بندری دستورالعمل حاضر تدوین گردیده است.

بخش دوم: تعاریف

ماده ۲- عبارات و اصطلاحات بکار رفته در این دستورالعمل دارای معانی ذیل می باشند:

۱-۲- سازمان: سازمان بنادر و دریانوردی که بعنوان سازمان مسئول مناطق ویژه اقتصادی بندری می باشد.

۲-۲- منطقه: منظور مناطق ویژه اقتصادی بندری (شامل بنادر شهید رجایی، امام خمینی، بوشهر، امیرآباد، نوشهر و آستارا) و بنادر واقع در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی (شامل بنادر انزلی، خرمشهر و آبادان) می باشد و در آینده نیز به بندری که بموجب قانون، منطقه آزاد و ویژه اقتصادی بندری قلمداد می گردد، تسری می یابد.

۳-۲- مدیریت منطقه: منظور مدیربندر بوده که در مناطق ویژه اقتصادی بندری اداره منطقه مستقلا بعهدہ وی می باشد ولی در بنادر واقع در محدوده مناطق آزاد تجاری - صنعتی، مدیریت محدوده بندری را عهده دار است.

۴-۲- امور منطقه: منظور اداره امور منطقه / اسنادی می باشد که در مناطق آزاد بندری کلیه وظایف امور منطقه توسط اداره امور بندری انجام می گردد.

۵-۲- شورای بندر: منظور شورایی متشکل از معاونین، روسای ادارات و کارشناسان مسئول بندر (حسب تشخیص مدیر بندر) می باشد.

۶-۲- اماکن منطقه: محدوده تحت نظارت و حاکمیت منطقه که برای نگهداری، جابجایی، تخلیه و بارگیری کالا و کانتینر، پردازش و تولید کالا مورد استفاده قرار می گیرد، از قبیل اسکله ها، انبارها، مخازن، محوطه کانتینری و اراضی پشتیبانی.

۷-۲- انبار منطقه : محل نگهداری کالاها و کانتینرهای عموم شامل انبارهایی اعم از مسقف، هانگار و محوطه که در محدوده منطقه توسط منطقه یا سرمایه گذار ایجاد و مورد بهره برداری قرار می گیرد.

۸-۲- کالا: شامل کلیه کالاهای کانتینری و غیر کانتینری می باشد.

۹-۲- کالاهای فاسد شده: به کالایی گفته می شود که از حیز انتفاع خارج گردیده و غیر قابل استفاده باشد.

۱۰-۲- متقاضی : ذینفع نهایی قبض انبار می باشد که قبض انبار کالا به نام او صادر یا ظهر نویسی شده است.

۱۱-۲- معدوم : از بین بردن یا منهدم کردن کالای فاسد شده.

۱۲-۲- دستگاه نظارت : اداراتی که مسئولیت نظارت بر قرارداد/فعالیت را در منطقه عهده دار می باشند.

۱۳-۲- تحویل گیرنده : شخص حقیقی / حقوقی است که به موجب قرار داد مسئولیت تحویل و نگهداری کالا یا عملیات بندری را عهده دار می باشد.

فصل دوم- روش اجرایی نحوه برخورد با کالاهای فاسد شده

بخش اول : روش اجرایی انهدام کالاهای فاسد شده

ماده ۳- متقاضی / تحویل دهنده یا نماینده قانونی وی ضمن تکمیل درخواست کتبی مبنی بر انهدام کالای فاسد شده مدارک ذیل را به دستگاه نظارت ارائه می نماید . (پیوست شماره ۱)

• اصل قبض انبار

• اصل مجوز بکارگیری و مصرف (در صورت داشتن)

تبصره - در صورتی که کالای فاسد شده دارای پروانه گمرکی باشد ارائه تصویر قبض انبار الزامی است.

ماده ۴- در صورت فاسد شدن کالا و عدم مراجعه متقاضی، تحویل گیرنده درخواست انهدام کالای مورد نظر را به انضمام تصویر قبض انبار به دستگاه نظارت ارائه می نماید. (پیوست شماره ۱)

ماده ۵- پس از ارائه درخواست از سوی متقاضی/تحويل گیرنده، دستگاه نظارت نسبت به تهیه و تنظیم لیست کلیه کالاهای فاسد شده اقدام و تحويل امور منطقه می نماید. (پیوست شماره ۲)

ماده ۶- امور منطقه حسب مورد نسبت به ارسال لیست کالاهای فاسد شده و اخذ استعلام از گمرک، بهداشت، قرنطینه و سایر ارگانهای مرتبط جهت تعیین سلامت یا فساد کالا اقدام می نماید. (پیوست شماره ۳)

تبصره - لیست کالای فاسد شده طی نامه با امضای مدیر منطقه یا نماینده مجاز وی به ارگان های ذیربط ارسال می گردد.

ماده ۷- پس از وصول نظریه مراجع ذیربط مبنی بر انهدام کالا، امور منطقه طی نامه کتبی نسبت به ارسال لیست مذکور به دادگستری محل اقدام و ضمن اعلام مراتب فساد کالای مورد نظر، درخواست اعزام نماینده دادستانی جهت معدوم کردن کالاها را می نماید. (پیوست شماره ۴)

تبصره ۱- در صورت اختلاف نظر بین مراجع ذیصلاح، امور منطقه ضمن هماهنگی با ارگانهای استانی یا مراجع قضایی نسبت به پیگیری موضوع اقدام می نماید.

تبصره ۲- یک نسخه از رونوشت نامه بانضمام لیست فوق الاشاره به گمرک، بهداشت، قرنطینه، سایر ارگانهای مرتبط، یگان حفاظت و تحويل دهنده کالا/متقاضی، جهت حضور نمایندگان مربوطه (حسب مورد) ارسال می گردد.

ماده ۸- پس از تایید ارگانهای ذیربط و مجوز مرجع قضایی، امور منطقه نسبت به صدور مجوز انهدام کالای فاسد شده اقدام می نماید. (پیوست شماره ۵)

ماده ۹- مجوز انهدام کالای فاسد شده با امضای مدیر منطقه یا نماینده مجاز وی صادر و تحويل متقاضی / تحويل گیرنده می گردد.

ماده ۱۰- متقاضی/ تحويل گیرنده با هماهنگی امور منطقه، مبادرت به حمل، خروج و انهدام کالای فاسد شده می نماید. در صورتیکه کالای فاسد شده، درون کانتینر باشد، پس از اخذ موافقت تحويل دهنده، نسبت به انهدام کالای درون کانتینر و عودت کانتینر خالی ظرف مدت معین به منطقه اقدام می نماید.

تبصره ۱- در صورت ضرورت معدوم نمودن کالای فاسد شده در خارج از منطقه، متقاضی/ تحويل گیرنده نسبت به اخذ مجوزهای لازم اقدام می نماید.

تبصره ۲ - هزینه های مربوط به انجام خدمات انهدام کالا، توسط متقاضی / تحویل گیرنده پرداخت می گردد.

ماده ۱۱ - کالاهای فاسد شده مشمول حقوق و عوارض و هزینه های بندری مترتب بر کالا، بیمه محلی و تعرفه های خاص مناطق نمی گردد. پس از عودت کانتینر خالی به اماکن منطقه، هزینه انبارداری کانتینر خالی از تاریخ عودت و استقرار کانتینر، به عهده تحویل دهنده می باشد.

ماده ۱۲ - کالای فاسد شده با حضور نمایندگان دادستانی، گمرک و سایر ارگانهای ذیربط، منهدم و صورتجلسه انهدامی تنظیم می گردد. (پیوست شماره ۶)

تبصره - نسخه ای از صورتجلسه به هر یک از نمایندگان ارگانهای ذیربط تحویل می گردد.

ماده ۱۳ - تحویل گیرنده کالا بر اساس صورتجلسه انهدامی نسبت به تسویه نهایی دفاتر اقدام می نماید.

بخش دوم: مقررات جاری

ماده ۱۴ - کلیه مناطق بندری، موظفند جهت اجرای دقیق این دستورالعمل، تمهیدات و بسترهای لازم و مورد نیاز را پس از ابلاغ آن فراهم آورند بنحوی که با همکاری اداره کل فن آوری اطلاعات و ارتباطات (فاوا) مفاد این دستورالعمل، بصورت نرم افزاری و کامل و صحیح در منطقه اجرایی گردد.

ماده ۱۵ - در صورتی که بواسطه نگهداری کالاهای فاسد شده خسارتی به اماکن، تاسیسات و تجهیزات منطقه وارد شود، صاحب کالا مسئول جبران خسارت وارده می باشد.

ماده ۱۶ - مدیریت منطقه و سایر عوامل مورد اشاره در این دستورالعمل موظفند در راستای پیاده سازی صحیح دستورالعمل مزبور و نظارت بر حسن اجرای آن همکاری و هماهنگی لازم را با معاونت امور بندری و اقتصادی سازمان (اداره کل مناطق ویژه بندری و سرمایه گذاری) بعمل آورند.

ماده ۱۷ - اصلاح فرمهای پیوست و یا تغییر در اسناد و مدارک لازم مورد اشاره در این دستورالعمل مشروط به اینکه با مفاد دستورالعمل منافاتی نداشته باشد، با پیشنهاد اداره کل مناطق ویژه بندری و سرمایه گذاری صورت پذیرفته و توسط معاون امور بندری و اقتصادی سازمان تایید و جهت اجراء به مناطق بندری ابلاغ می گردد.

بخش سوم : نظارت

ماده ۱۸- به منظور ایجاد هماهنگی ، نظارت و ارزیابی بر اجرای صحیح مفاد این دستورالعمل ، امور منطقه موظف است نسبت به تهیه و ارائه گزارش سه ماهه از نحوه اجرای دستورالعمل به شورای بندر مبادرت نماید.

تبصره - گزارش سه ماهه متضمن مصوبات شورای بندر از سوی مدیریت منطقه (معاونت بندری) به اداره کل مناطق ویژه بندری و سرمایه گذاری منعکس گردد.

ماده ۱۹- اداره کل مناطق ویژه بندری و سرمایه گذاری مسئولیت نظارت عالی بر حسن اجرای این دستورالعمل را عهده دار خواهد بود.

دستورالعمل فوق مشتمل بر ۱۹ ماده و ۸ تبصره در اجلاس شماره ..... مورخ..... هیات عامل سازمان بنادر و دریانوردی تصویب و از تاریخ ابلاغ لازم الاجرا می باشد.

بخش چهارم: پیوست ها

۱. پیوست شماره (۱) درخواست کتبی انهدام کالای فاسد شدنی
۲. پیوست شماره (۲) فرم کالا / کانتینر فاسد شده در مناطق بندری
۳. پیوست شماره (۳) استعمال از ارگانهای ذی ربط
۴. پیوست شماره (۴) تعیین تکلیف کالاهای فاسد شده توسط دادگستری استان
۵. پیوست شماره (۵) صورتجلسه انهدامی کالا/ کانتینر فاسد شده
۶. پیوست شماره (۶) صورتجلسه معدومی تجهیزات و ماشین آلات اسقاطی

"فرم درخواست انهدام کالای فاسدشدنی"

اداره .....

موضوع: درخواست انهدام کالای فاسد شده قبض انبار شماره.....

سلام علیکم

با عنایت به اینکه محموله.....موضوع قبض انبار شماره..... فاسد شده، خواهشمند است دستور فرمائید، نسبت به انهدام و معدوم نمودن کالای فوق الاشاره اقدام لازم مبذول نمایند. ضمناً کلیه هزینه های انهدام بر عهده اینجانب / شرکت می باشد.

متقاضی / تحویل گیرنده

"لیست کالای فاسد شده در مناطق آزاد و ویژه اقتصادی بندری"

منطقه / محدوده بندری:		تحويل گیرنده:			تاریخ:	
ردیف	کالا	تعداد / وزن	تاریخ تخلیه	قبض انبار		ملاحظات
				شماره	تاریخ	
۱						
۲						
۳						
۴						
۵						
۶						
۷						
جمع کل:						

اداره / سازمان / نهاد / ارگان / .....

موضوع : تعیین تکلیف کالاهای فاسد شده

سلام علیکم

با عنایت به اینکه محموله.....موضوع قبض انبار شماره..... به شرح پیوست به تشخیص این منطقه فاسد شده، دستور فرمایید در اسرع وقت نسبت به بررسی و اظهار نظر در خصوص سلامت و یا انهدام کالای مذکور اقدام و نتیجه به این منطقه منعکس گردد.

مدیر کل / مدیر بندر .....

مدیریت منطقه...

رونوشت:

- سایر ادارات جهت آگاهی و اقدام مشابه (حسب مورد)

ریاست محترم دادگستری استان..... / شهرستان.....

موضوع: تعیین تکلیف کالاهای فاسد شده

با سلام و احترام؛

بیوست لیست کالاهای فاسد شده در محدوده منطقه بندری..... به انضمام
استعلامات اخذ شده از..... ارسال می گردد.
خواهشمند است ضمن موافقت با امحاء کالاهای فاسد شده موصوف نسبت به معرفی نماینده آن
دادستانی محترم به این منطقه جهت تشکیل کمیته مربوطه دستور اقدام لازم صادر فرمایید .

مدیر کل / مدیر بندر .....

مدیریت منطقه.....

شماره :

تاریخ :

مجوز انهدام کالای فاسد شده

بر اساس ماده ۸ دستورالعمل اجرایی " نحوه برخورد با کالاهای فاسد شده در مناطق بندری " این مجوز بر اساس نامه شماره ..... تاریخ ..... مرجع قضایی جهت انهدام کالاهای مشروحه ذیل صادر می گردد .

مشخصات
نام متقاضی / تحویل گیرنده :
شماره و تاریخ قبض انبار :
شرح کالا:
شماره پروانه گمرکی (در صورت داشتن):
توضیحات : ۱- اعتبار این مجوز حداکثر تا تاریخ ..... می باشد ۲- این مجوز در ۴ نسخه صادر و جهت اجرا به دستگاه نظارت ، یگان حفاظت بندرو امور منطقه ارسال می گردد. مدیر منطقه ویژه اقتصادی بندر .....

مجوز انهدام کالای فاسد شده

بر اساس ماده ۸ دستورالعمل اجرایی " نحوه برخورد با کالاهای فاسد شده در مناطق بندری " این مجوز بر اساس نامه شماره ..... تاریخ ..... مرجع قضایی جهت انهدام کالاهای مشروحه ذیل صادر می گردد.

مشخصات		
نام متقاضی / تحویل گیرنده :		
شماره و تاریخ قبض انبار :		
شرح کالا :		
شماره پروانه گمرکی (در صورت داشتن):		
توضیحات :		
۱- اعتبار این مجوز حداکثر تا تاریخ ..... می باشد		
۲- این مجوز در ۴ نسخه صادر و جهت اجرا به دستگاه نظارت ، یگان حفاظت بندرو امور منطقه ارسال می گردد.		
مدیر منطقه	رئیس اداره امور منطقه	تنظیم کننده

" صورتجلسه انهدامی "

در تاریخ ..... با حضور نمایندگان ارگانهای ذی ربط و بر اساس مجوز مرجع قضایی به شماره ..... مورخ ..... کالای فاسد شده موضوع قبض انبار شماره ..... مورخ ..... شامل اقلام مشروحه (لیست پیوست شماره ۲) منهدم گردید.

(امضاء کنندگان صورتجلسه)

نام و نام خانوادگی	محل خدمت	امضاء